

YENİ BİR ULUSLARARASI AKTÖR: AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ

Turan MEŞE*

1600'lü yılların sona ermesiyle beraber Kuzey Amerika'da bağımsızlık doğrultusunda Fransa ve İngiltere arasında belirli ölçüde çatışmalar boy gösterdi. Bu çatışmaların en önemlilerinden bir tanesi ise 1756-1763 yılları arasında meydana gelen "7 Yıl Savaşları" oldu. İngiltere'nin kesin zaferleri ile sona eren bu savaşların sonrasında, Fransızların baskılarından kurtulan, gruplarda yeni birtakım istekler başladı. Siyasi ve ticari açılardan bağımsız kararlar yerine getirmek istemeye başlamışlardı. Fakat bu istekler kolonileri yalnızca Pazar ve hammadde olanağı olarak gören İngiltere'nin çıkarlarına ters düşüyordu.

Yüksek vergiler İngiliz ve Fransız devrimlerini tetiklediği gibi Amerikan Devrimi'ni de tetikleyen en büyük etkenlerden birisi olacaktı. İngiltere yedi yıl savaşlarında yaptığı yüksek miktardaki harcamaları kolonilere vergi olarak yansıtıyordu bunun en büyük nedeni kendi vergi yükünü hafifletmekti. Tıpkı bu sisteme benzer bir durum olarak İspanya'nın Veraset Savaşlarının yüklerini de vergi olarak kolonilerin üstüne yıkmasını örnek gösterebiliriz. Vergiler ve çeşitli baskılar sonucunda 13 koloni direnişe yöneldi.

İngiltere'nin karşı taraf olduğu ve bağımsızlık mücadelesi adı altında yaşanan çatışmalar neticesinde, 1774 yılında başlayan Amerikan bağımsızlık mücadelesi 1776'da Amerika Birleşik Devletleri'nin (ABD) resmi anlamda bağımsızlık kazanmasına kadar sürdü. Kazanılan bu bağımsızlık, Çeşitli dinlere ya da monarşik bir yönetme biçimine sahip olunan bir yönetim anlayışı meydana getirmedi. Tam anlamıyla her tarafın 'Toplum Sözleşmesi' adı altında yaptıkları sözleşme sonucunda bir devlet oluşturuldu. Aslına bakarsak '13 koloni' olarak adlandırılan kolonilerin baş kaldırışı olarak başlayan bu çatışmaların sonucunda günümüzde neredeyse tüm piyasalara hâkim olan devletin temelleri atıldı. Söz konusu bağımsızlık hareketinin birçok dış etkisi oldu. En önemlilerinden bir tanesi ise savaş sırasında kolonilerin tarafında olan Fransa'nın giderleri artmıştı ve bu durum halka ağır vergiler olarak geri dönmüştü. Bu vergilendirme de daha sonrasında Fransız Devrimi'nin başlıca sebeplerinden birisi olacaktı.

Amerikan Devrimi'nin bir devrim ya da birleşme sürecimi yoksa İngiltere'nin egemenliğinden kurtulma sürecimi olduğu tartışılrsa da bulundurduğu özellikler bakımından bu hareketliliğin tıpkı geçmişten günümüze görülen bağımsızlık savaşları gibi olduğu kesin olarak bilinmektedir. Amerikan Devrimi'nde, büyük çapta bir toplumsal hareketin meydana geldiğini görürüz. Amerikan Devrimi sonucunda yüz bine yakın insanın Kanada ve İngiltere'ye göç ettiği ifade edilmektedir. Tüm bu unsurları göz önünde bulundurduğunda Amerikan Devrimi'nin sadece bağımsızlık hareketi olmadığı aynı zaman da küresel çapta toplulukları etkileyecek göç hareketlerini de içinde bulundurduğunu söylenebilir. Anılan devrim sömürge altında olan diğer devletlere önemli bir örnek olmuş ve farklı dönemlerde, başka coğrafya da yaşayan insanların gerçekleştirecekleri bağımsızlık hareketlerinin fikir öncüsü olmuştur.

* Trakya Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü Dördüncü Sınıf Öğrencisi